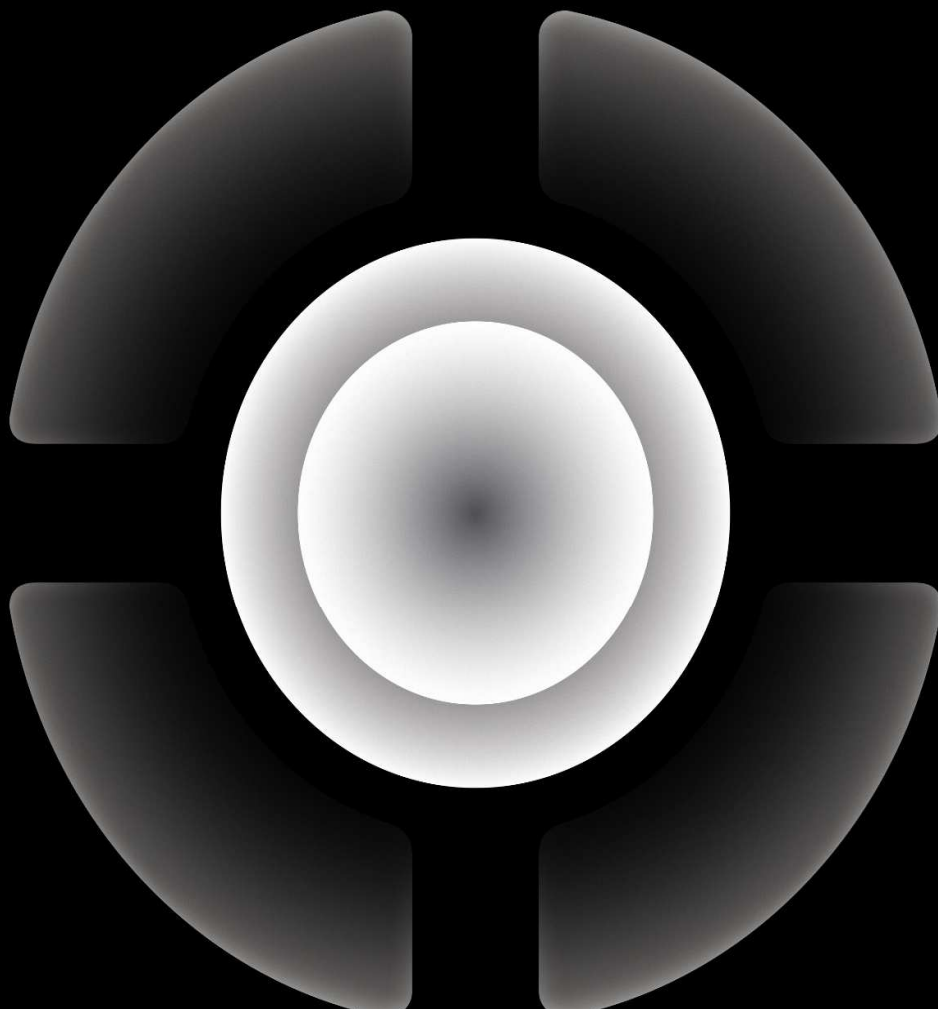

Deloitte.

Izveštaj o transparentnosti za 2021. godinu

Deloitte d.o.o. Beograd

Datum izdavanja: 10. mart 2022. godine

Sadržaj

Poruka rukovodstva Deloitte d.o.o. Beograd	1
Mreža Deloitte	2
Šta Deloitte-ove usluge revizije i uveravanja donose tržištima kapitala	6
Eksterna i interna kontrola kvaliteta revizije	16
Nezavisnost, etika, i dodatna obelodanjivanja	19
Prilozi	24
Prilog A Društva za reviziju iz država članica	25
Prilog B Finansijske informacije	27
Prilog C Društva od javnog interesa	28

Poruka rukovodstva Deloitte d.o.o. Beograd¹

U ovom Izveštaju predstavljani su aktuelna poslovna praksa i procesi Preduzeća za reviziju i konsalting Deloitte d.o.o. Beograd u skladu sa zahtevima Zakona o reviziji Republike Srbije („Sl. glasnik RS”, br. 73/2019) i Pravilnikom o uslovima za obavljanje revizije finansijskih izveštaja javnih društava („Sl. glasnik RS”, br. 114/2013, 92/2018 i 158/2020). Svi podaci navedeni u priloženom izveštaju odnose se na položaj Preduzeća za reviziju i konsalting Deloitte d.o.o. Beograd na dan 31. decembar 2021. godine, osim ako je drugačije naznačeno.

Izveštaj o transparentnosti za 2021. godinu pruža temeljni uvid u našu strukturu, upravljanje i pristup koji počiva na snažnom sistemu kontrole kvaliteta.

Pandemija izazvana virusom COVID-19 promenila je naš način rada jer brojne firme prilagođavaju svoje poslovanje ograničenjima kretanja i putovanja ili zahtevima da se radi od kuće. Deloitte-ova tehnologija i infrastruktura omogućile su nam agilan i brz odgovor na efekte pandemije. Suočeni sa tako komplikovanim poslovnim okruženjem i do sada nezabeleženom tržišnom neizvesnošću, i dalje smo nepokolebljivo predani održavanju visokih standarda kvaliteta i stavljamo javni interes iznad svega.

Razumemo značaj revizorskog posla za našu firmu, naše zaposlene i zajednicu i svesrdno mu se posvećujemo. Naš trud da kvalitet revizije drži korak sa kontinuiranim razvojem ekonomskih, poslovnih i regulatornih uslova od ključnog je značaja za našu ulogu u zaštiti javnog interesa i podršku efikasnom funkcionisanju ekosistema finansijskog izveštavanja.

Posvećeni smo stalnom usavršavanju na svim nivoima naše organizacije. Ulažemo u tehnologiju, digitalizujemo reviziju, transformišemo način rada i podstičemo edukaciju i razvoj naših zaposlenih kako bismo osigurali da naši revizori nastave da stiču temeljno razumevanje rizika koji se neprestano menjaju, kao i da budu opremljeni svim što je potrebno za preispitivanje i analizu ključnih procena i rasuđivanja i izveštavanje o njima na delotvoran način.

U svom radu pridržavamo se najviših standarda nezavisnosti i profesionalne objektivnosti. Smatramo da će ovaj izveštaj pomoći u sagledavanju važnosti koju su za Deloitte uvek imali, i imaće, visok kvalitet naših usluga revizije i uveravanja, kao i naš integritet.

Olivera Andrijašević
Partner i Direktor društva

Olivera Andrijašević
Rukovodeći partner/Direktor društva
Preduzeće za reviziju i konsalting Deloitte d.o.o. Beograd

¹ U ovom Izveštaju termini “Deloitte, mi, nas, nama i naš” odnose se na jedno ili više lica u sastavu Deloitte Touche Tohmatsu Limited, društava članova ove mreže, i njihovih povezanih lica. Za više informacija o Mreži Deloitte, vidite stranu 3 ili <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/about-deloitte/articles/about-the-network.html>.

Mreža Deloitte

Deloitte Srbija: Opis organizacije i strukture vlasništva društva za reviziju

Preduzeće za reviziju i konsalting Deloitte d.o.o. Beograd deo je mreže Deloitte preko regionalne organizacije Deloitte Central Europe Holdings Limited, društva člana Deloitte Touche Tohmatsu Limited. Deloitte Centralna Evropa je, zajedno sa kompanijama Deloitte Francuska, Deloitte Nemačka, Deloitte Luksemburg, Deloitte Austrija, Deloitte Portugal i Deloitte Turska, vlasnik kapitala društva Deloitte DCE GmbH („DCE“), koje je takođe član Deloitte Touche Tohmatsu Limited. Cilj društva DCE je unapređenje saradnje između njegovih vlasnika kao članova globalne mreže Deloitte-a. DCE ne pruža profesionalne usluge klijentima niti se bavi komercijalnim aktivnostima.

Preduzeće za reviziju i konsalting Deloitte d.o.o. Beograd naziva se dalje u ovom Izveštaju „Deloitte Srbija“. Deloitte Centralna Evropa je regionalna organizacija pravnih subjekata pod okriljem Deloitte Central Europe Holdings Limited a naziva se dalje u ovom Izveštaju „Deloitte Centralna Evropa“. Deloitte Central Europe Holdings Limited nosilac je prava da posluje i pruža profesionalne usluge pod imenom „Deloitte“, koje se koristi i za sva društva članove Deloitte-a Centralna Evropa uključujući i Deloitte Srbija. Deloitte Srbija je društvo ovlašćeno za pružanje usluga revizije klijentima u Republici Srbiji.

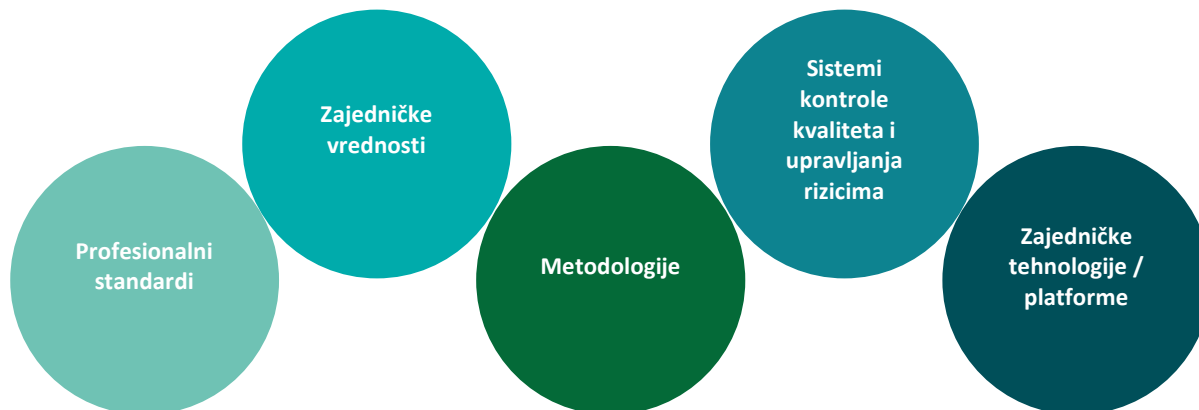
Osnivači i vlasnici udela u Preduzeću za reviziju i konsalting Deloitte d.o.o. Beograd su:

1. **Deloitte Central Europe Holdings Limited**, privredno društvo osnovano u skladu sa propisima Republike Kipar, upisano u registar pod brojem HE 84799 Ministarstva za privredu, industriju i turizam države Kipar, sa registrovanim sedištem na adresi Ulica Lampousas 1, P.C. 1095, Nikozija, Republika Kipar, vlasnik je 48.911257590000% udela;
2. **DELOITTE REVIZIJA D.O.O.**, privredno društvo osnovano u skladu sa propisima Republike Slovenije, upisano u registar privrednih društava pod brojem 1647105000, sa registrovanim sedištem na adresi Dunajska cesta 165, Ljubljana, Republika Slovenija, vlasnik je 51.000563236000% udela;
3. **Olivera Andrijašević**, licencirani ovlašćeni revizor, vlasnik je 0.044089587000% udela;
4. **DELOITTE D.O.O. Beograd**, privredno društvo osnovano u skladu sa propisima Republike Srbije, upisano u registar privrednih subjekata pod brojem 07770413, sa registrovanim sedištem na adresi Terazije 8, Beograd, Republika Srbija, vlasnik je 0.044089587000% udela.

Opis mreže

Mreža Deloitte

Mreža Deloitte (takođe se naziva Organizacija Deloitte) je globalna mreža međusobno povezanih društava članova i njihovih povezanih lica, koji svoje poslovanje obavljaju u više od 150 zemalja i teritorija širom sveta. Ova samostalna i nezavisna društva članovi posluju pod zajedničkim brendom.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“ ili „Deloitte Global“)

Deloitte Touche Tohmatsu Limited je privatno privredno društvo čija je odgovornost ograničena garancijom članova. DTTL ima ulogu koordinatora za svoja društva članove i njihova povezana lica od kojih zahteva da se pridržavaju politika i protokola u cilju održavanja dosledno visokog kvaliteta usluga, profesionalnog ponašanja i poslovanja u čitavoj mreži Deloitte. DTTL ne pruža profesionalne usluge klijentima niti usmerava, upravlja, kontroliše svoja društva članove i njihova povezana lica, niti poseduje učešća u njihovom kapitalu.

„Deloitte“ je brend pod kojim blizu 345.000 stručnjaka u samostalnim društvima članovima mreže širom sveta saraduju u cilju pružanja usluga revizije i uveravanja, poslovnog, finansijskog, poreskog i pravnog konsaltinga, i usluga konsaltinga u upravljanju rizicima odabranim klijentima. Ova društva su članovi DTTL. DTTL, i sva društva i njihova povezana lica čine „Organizaciju Deloitte“. Svako društvo član DTTL i/ili njegova povezana lica pružaju usluge u određenoj geografskoj oblasti i podležu zakonima i propisima struke zemlje ili zemalja u kojima posluju. Svako društvo član DTTL organizovano je u skladu sa zakonima, propisima i uobičajenom praksom države u kojoj je osnovano i u kojoj posluje, i može osigurati pružanje profesionalnih usluga na svojim teritorijama preko svojih povezanih lica. Ne pruža svako društvo član DTTL sve usluge, kao ni njegova povezana lica, a može se desiti da neke usluge potvrđivanja nisu ni predviđene prema pravilima i propisima o javnom računovodstvu. DTTL, i svako društvo član DTTL, kao i svako od njihovih povezanih lica, predstavljaju zasebne i samostalne pravne subjekte, koji jedni prema drugima ne mogu biti obavezani niti odgovorni u odnosu na treća lica. DTTL, svako društvo član i svaki povezani entitet odgovara samo za svoje činjenje i propuste, a ne odgovara za postupke ostalih članova. Organizacija Deloitte je globalna mreža nezavisnih društava članova, a ne partnerska organizacija ili jedinstvena poslovna kompanija. DTTL ne pruža usluge klijentima.

Deloitte Srbija: Opis upravljačke strukture društva za reviziju

Preduzeće za reviziju i konsalting Deloitte d.o.o. Beograd, matični broj: 07770413, sa sedištem u Ulici Terazije br. 8 u Beogradu, osnovano je dana 04.11.1991. godine. Društvo je dana 30.05.2005. godine upisano u Registar privrednih subjekata koji vodi Agencija za privredne registre Rešenjem br. BD 4290/2005. Pravna forma društva je društvo sa ograničenom odgovornošću.

Preduzeće za reviziju i konsalting Deloitte d.o.o. Beograd je društvo ovlašćeno i registrovano za obavljanje revizije finansijskih izveštaja u Republici Srbiji. Društvo je upisano u Registar preduzeća za reviziju Ministarstva finansija Republike Srbije, i poseduje Rešenje o izdavanju dozvole za rad Ministarstva finansija Republike Srbije broj 401-00-001790/2014-16 od 07.07.2014. godine.

Društvom, u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima („Sl. glasnik RS“, br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - dr. Zakon, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 i 109/2021), upravlja Skupština koju čine svi članovi društva. Društvo ima pet direktora.

Direktori Deloitte-a Srbija, društva sa ograničenom odgovornošću, imenovani od strane Skupštine društva na neograničeni period su:

Deloitte Srbija – Direktori Društva

Olivera Andrijašević, Licencirani ovlašćeni revizor

Verica Najdanović, Licencirani ovlašćeni revizor

Miroslava Gaćeša, Licencirani ovlašćeni revizor

Darko Stanisavić

John Ploem

Rukovodioci Sektora za reviziju i usluge uveravanja u Deloitte-u Srbija razvijaju poslovnu strategiju revizije i usluga uveravanja, uključujući sa njom povezane politike i procedure. U svim aktivnostima visoko rukovodstvo Deloitte-a Srbija odgovorno je za sveukupni kvalitet revizije, uključujući usklađenost sa svim važećim standardima struke i regulatornim zahtevima. Strategija Deloitte-a Srbija razvijena je u skladu sa celovitim strateškim pravcem uspostavljenim unutar mreže Deloitte.

Rukovodioci Sektora za reviziju i usluge uveravanja u Deloitte-u Srbija učestvuju u radnim grupama mreže Deloitte koje definišu i prate standard kvaliteta i iz kojih potiču inicijative u vezi sa kvalitetom revizije.

Deloitte d.o.o. Beograd ima vlasnički udeo u sledećim pravnim licima koja obavljaju delatnost revizije i konsaltinga na teritoriji Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Republike Severne Makedonije:

1. Deloitte d.o.o. Podgorica, sa sedištem u Ulici Bulevar Svetog Petra Cetinjskog bb, Podgorica, Crna Gora;
2. Deloitte Advisory Services d.o.o. Sarajevo, sa sedištem u Ulici Zmaja od Bosne br. 12c, Sarajevo, Bosna i Hercegovina;
3. Deloitte d.o.o. Skopje, sa sedištem u Bulevaru Sv. Kliment Ohridski br. 52, apartman 11, 1000, Skoplje, Republika Severna Makedonija.

Naš cilj i zadatak kojem smo posvećeni: ulivanje poverenja

U Deloitte-u Srbija naš cilj je da ostvarimo snažan i značajan uticaj. Za sektor revizije i usluga uveravanja to znači usmerenost na pružanje usluga nezavisne revizije visokog kvaliteta i ulivanje poverenja klijentima na tržištu kapitala kroz usluge koje pružamo. To od nas zahteva da kontinuirano razvijamo veštine i kapacitete koji će podržati pružanje visokokvalitetnih usluga revizije i dajemo vodeći doprinos oblikovanju budućnosti revizorske struke.

Šta Deloitte-ove usluge revizije i uveravanja donose tržištima kapitala

Klijenti revizije Deloitte-a Srbija

U svom nastojanju da podrži tržišta kapitala, funkcija revizije i usluga uveravanja Deloitte-a Srbija usmerena je na reviziju klijenata gde služi javnom interesu i gde Deloitte Srbija ima sposobnosti i kapaciteta da izvrši kvalitetnu reviziju sa objektivnošću i u skladu sa važećim etičkim i profesionalnim standardima.

Deloitte Srbija ima uspostavljene detaljno definisane politike i procedure za prihvatanje novih klijenata i angažovanja i procenu rizika revizorskog angažovanja. Ove politike i procedure osmišljene su sa namerom da Deloitte Srbija prihvati samo ona angažovanja:

- za koja je društvo Deloitte Srbija kompetentno i ima potrebne sposobnosti i kapacitete, uključujući vreme i resurse;
- za koje društvo Deloitte Srbija ispunjava relevantne etičke zahteve i profesionalne standarde, uključujući procene i razmatranja nezavisnosti i sukoba interesa;
- kod kojih je društvo Deloitte Srbija razmotrilo integritet rukovodećeg tima potencijalnog klijenta.

Transformacija usluga revizije i uveravanja

Od suštinske je važnosti da revizija i uveravanje bude značajna profesija u budućnosti, sa održivom poslovnom praksom koja će se razvijati uporedo sa razvojem tehnologije i društva. Za postizanje ovog cilja pokrenuta je inicijativa Deloitte-a u pogledu transformacije usluga revizije i uveravanja, koja se razvija i primenjuje u čitavoj mreži Deloitte kao i u Deloitte-u Srbija.

Transformacija usluga revizije i uveravanja je veoma važna promena načina rada profesionalnog osoblja Deloitte-a unutar mreže, a obuhvata sledeće:

Deloitte-ov način: standardizacija procesa revizije podržana našim tehnološkim setom alata	Praćenje kvaliteta revizije u realnom vremenu
Prošireni model za upravljanje talentima, koji obuhvata edukaciju, nagrađivanje i priznanja, centre izvrsnosti i centre za podršku	Prilagodljiva upotreba alata i tehnologija u odgovor na promene u okruženju

Inovacije u reviziji

Kroz „Deloitte-ov način“, Deloitte Srbija uvodi inovacije u sam način obavljanja revizije: automatizaciju da poboljša izvršavanje uobičajenih zadataka, analitiku da omogući dublji i značajniji uvid u podatke, i veštačku inteligenciju da unapredi ljudsko otkrivanje i rešavanje problema. Primenom ovih inovacija, manje opterećujemo klijente a omogućujemo im veći stepen transparentnosti i temeljnije uvide.

U današnjem poslovnom svetu koji se odlikuje brzim promenama očekuju se inovacije i razvojne tehnologije, a to očekivanje odnosi se i na revizorsku struku. Savremeno složeno poslovno okruženje zahteva da revizija bude dinamična, višedimenzionalna i da nudi jasne i značajne uvide. Zahtevaju se važne informacije u realnom vremenu a klijenti očekuju da se revizija razvija uporedo sa inovacijama koje oni uvode u svoje poslovanje i poslovne procese. Revizori Deloitte-a Srbija unapređuju postupke intenzivnijom upotrebom analitike podataka, kao i kognitivnih i tehnologija zasnovanih na *cloud-u* kao što je veštačka inteligencija (AI). Ovo je delom posledica većeg stepena automatizacije i efektivnosti koju takvi alati mogu da obezbede, ali i potrebe Deloitte-a Srbija da zadrži vodeću ulogu u primeni naprednih tehnoloških rešenja, korak ispred naših klijenata.

Deloitte Srbija nastoji da konstantno ulaže u tehnologije u nastajanju i različitosti u mišljenjima koja omogućuju isporuku poboljšanog kvaliteta, uvida i uvećane vrednosti našim klijentima i tržištima. Deloitte je aktivirao *Deloitte Omnia*, našu platformu sledeće generacije za pružanje usluga revizije, kao i *Deloitte Levvia*, rešenje prilagođeno za podršku revizijama malog obima. Dalji razvoj, proširenja i široka upotreba oba navedena rešenja odvijaće se tokom nekoliko narednih godina. Deloitte Srbija ima i platformu za analitiku i integrisani paket inovativnih alata koji su svi povezani u *cloud-u*.

Izveštavanje o ekološkim, socijalnim i upravljačkim („ESG“) pitanjima

Finansijsko izveštavanje danas

Da bi bolje procenili otpornost korporativnih strategija na klimatska i druga ESG pitanja, investitori i druge zainteresovane strane traže pouzdane i uporedive informacije o potencijalnom uticaju ovih pitanja. Ta pitanja mogla bi da imaju implikacije na finansijsko knjigovodstvo i izveštavanje kompanija, u kontekstu postojećih računovodstvenih standarda i revizije finansijskih izveštaja. Kompanije primenjuju standarde finansijskog izveštavanja kao što su Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja („IFRS“) i opšte prihvaćeni računovodstveni principi SAD („US GAAP“). Revizori primenjuju standarde revizije kao što su standarde koje je uspostavio Međunarodni odbor za standarde revizije i uveravanja („IAASB“), Međunarodni standardi revizije („ISA“) i standardi Odbora za nadzor računovodstva javnih preduzeća („PCAOB“) u vezi sa revizijom finansijskih izveštaja. Ovi standardi zahtevaju od revizora da identifikuju i procene rizike da finansijski izveštaji kompanija koji su predmet revizije sadrže materijalno značajne greške i da osmisle i obave revizorske postupke u odgovor na te rizike. Deloitte Srbija radi na jačanju svesti o potencijalnim efektima klimatskih i drugih ESG pitanja na finansijsko izveštavanje obezbeđivanjem uputstava i smernica, alata, modela i svojom vodećom praksom.

Korporativno izveštavanje o budućnosti

Pored toga, učesnici na tržištu i drugi akteri traže bolji uvid u rezultate korporacija, konkretno zahtevajući veću transparentnost u vezi sa uticajem ESG pitanja i uslovljenosti na poslovni model i strategiju kompanija. Vremenom, brojna tela za definisanje standarda i druge organizacije izradile su standarde za izveštavanje o merenju uspeha i podacima vezanim za ESG rizike i pitanja. Međutim, trenutno ne postoji globalni mehanizam da se oni nametnu a ni zahtevi u vezi sa uveravanjem koje bi kompanije usvojile i dosledno ih se pridržavale. Deloitte Srbija podržava predlog Međunarodne fondacije za standarde finansijskog izveštavanja („IFRSF“) o osnivanju Međunarodnog odbora za standarde održivosti („ISSB“) koji bi, zajedno sa Međunarodnim odborom za računovodstvene standarde i pod upravom i nadzorom IFRS- a, pripremio niz globalnih standarda.

Sve je veće interesovanje kompanija da ugrade klimatska i druga ESG razmatranja u svoje sisteme unutrašnjih kontrola, i na taj način poboljšaju zrelost sistema, procesa i upravljanja nad klimatskim i drugim ESG informacijama. Lica i tela odgovorna za upravljanje (npr. odbori za reviziju,

upravni odbori) sve više se okreću ka uključivanju ESG razmatranja u svoje nadzorne odgovornosti nad upravljanjem kompanijama — spremnost kompanija, veštine upravljanja i implementacija procesa i kontrola za prikupljanje podataka.

Deloitte Srbija podržava napore da se javno obelodanjene informacije o ESG pitanjima učine doslednim, uporedivim, i pouzdanim. Usluge uveravanja obezbeđuju više poverenja u informacije o ESG pitanjima. Deloitte Srbija smatra da usluge uveravanja u vezi sa ESG pitanjima koje pružaju firme za reviziju donose koristi. Objektivnost, kredibilitet i integritet su kvalitete koji se najviše cene kod pružalaca usluga uveravanja. Oni su, uz nezavisnost, profesionalni skepticizam, posvećenost kvalitetu i odgovarajuću edukaciju, jednako važni. Sve je to obuhvaćeno uobičajenom strukturom firme za reviziju i biće dodatno pojačano usvajanjem Međunarodnog standarda upravljanja kvalitetom („ISQM“) 1, koji stupa na snagu u decembru 2022. godine.

Deloitte podržava kontinuiranu saradnju svih učesnika u finansijskom izveštavanju koji zajednički rade na izradi i implementaciji standarda za merenje, obelodanjivanje, i konačno, izražavanje uveravanja o ESG informacijama.

Zatim, da bi pomogao svetu da ostvari ciljeve Pariskog sporazuma, Deloitte je pokrenuo [WorldClimate](#), strategiju za podsticanje klimatski odgovornih odluka i izbora unutar mreže Deloitte i van nje.

Bolest izazvana korona virusom (COVID-19)

Prvenstveni prioritet Deloitte-a Srbija je bezbednost i dobrobit zaposlenih. U globalnom okruženju koje je u stalnim promenama, dok se nastavlja uticaj pandemije COVID-19, investitori i akcionari više nego ikada uzdaju se u revizore kada je reč nezavisnom mišljenju o finansijskim izveštajima društava. Deloitte Srbija ostaje posvećen toj svojoj najvažnijoj ulozi i pružanju usluga revizije najvišeg kvaliteta.

Rukovodstvo i revizori jednako su pogođeni ograničenjima kretanja i putovanja i zahtevima da ostanu kod kuće. U uslovima gde navedena ograničenja utiču na zaposlene klijenata i revizora, podaci se mogu pribaviti na nove ili drugačije načine. Uz to, rukovodstvo svakog društva u sastavu Deloitte-a suočava se sa značajnim neizvesnostima prilikom procena i projekcija budućih rezultata poslovanja i tokova gotovine, sposobnosti poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, analize vrednovanja, itd. Proces finansijskog izveštavanja zahteva od rukovodstva i revizora pažljivu analizu i dalja razmatranja uticaja imajući u vidu trenutnu situaciju u okruženju.

Svi akteri u ekosistemu finansijskog izveštavanja moraju da u značajnoj meri koriste procene u ovim neizvesnim okolnostima koje su bez presedana – vlade, prilikom projekcija trajanja mera zatvaranja; bankari, prilikom utvrđivanja da li dati krediti mogu biti otplaćeni u potpunosti; rukovodioci, kada ocenjuju da li društva mogu nastaviti da posluju u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, a odbori za reviziju kada vrše nadzor nad rukovodstvom; revizori, kada ocenjuju ove procene i sudove; i investitori, kada analiziraju dostupne finansijske informacije u svetlu ovih jedinstvenih neizvesnih okolnosti.

Iako postojeći računovodstveni okviri predviđaju neizvesnosti, važno je da korisnici finansijskih izveštaja i regulatori sada očekuju veći stepen tržišne i ekonomske nestabilnosti u bliskoj budućnosti.

Deloitte Srbija podržava izdavanje propisa i uputstava od strane regulatora koji prepoznaju aktuelne neizvesnosti i naglašavaju značaj kvalitetnih obelodanjivanja o predviđanjima budućih ekonomskih kretanja od strane kompanija. Što je još važnije, neki regulatori su preneli da nastojanja u dobroj veri da se investitorima i ostalim tržišnim učesnicima obezbede na odgovarajući način uobičajene informacije o predviđenim budućim ekonomskim kretanjima ne smeju biti rezultat nagađanja. Javnost može imati samo koristi od veće transparentnosti jer akcionari i akteri iz različitih ekosistema finansijskog izveštavanja rade na podizanju svesti o značaju ovih pitanja. Sve ovo podrazumeva i jasniju sliku o odgovornosti rukovodstva, odbra za reviziju, društava, revizora, regulatora i drugih aktera.

Sveobuhvatni strateški ciljevi Deloitte-a Srbija zasnovani su na principima i ostaju nepromenjeni (npr. ulaganja u kvalitet, zaposlene i tehnologiju), ali neki sa njima povezani procesi su modifikovani ili im je dat prioritet kako bi odgovorili na nepredviđene promene izazvane pandemijom. Društva članovi Deloitte-a bila su obavezni da primene procese nadzora i konsultovanja da bi održala visok nivo kvaliteta i intenzivirala ključne oblasti od interesa pod uticajem implikacija pandemije COVID-a-19.

Deloitte Srbija usredsređen je na izgradnju neophodnog stava o ovom istorijski teškom periodu koji je usledio. Iz perspektive rizika revizije, fluidna ekonomska i zdravstvena situacija na svetskom planu i dalje stvara pritiske u smislu rizika od prevarnih radnji, obezvređenja imovine i stalnosti poslovanja u određenim privrednim granama. Operativni problemi u nekim granama mogu se manifestovati kao problem finansijskog izveštavanja dok druge grane možda mogu imati koristi od aktuelne situacije.

Profesionalni standardi, politike i smernice Deloitte-a Srbija, moćna mreža za konsultacije i pomoć stručnjaka, istrajnost i marljivost, i dalje su osnova visokokvalitetnih revizija. Tehnologija i infrastruktura Deloitte-a Srbija omogućile su agiln i brz odgovor na raznovrsne efekte pandemije COVID-19.

Deloitte Srbija pripremio se za raznovrsne vanredne okolnosti kako bi podržao promene potreba klijenata i svoje zaposlene tokom perioda obaveznog rada na daljinu. Deloitte Srbija održava Deloitte-ov tehnički centar resursa za reviziju i usluge uveravanja kao centralnu lokaciju za sve zaposlene na kojoj pristupaju globalno relevantnim i lokalno prilagodljivim resursima i uputstvima u vezi sa pandemijom COVID-19. Takav odgovor omogućio nam je da nastavimo da jačamo primenu Deloitte-ovog pristupa reviziji tokom pandemije.

Deloitte Srbija takođe je predvodio globalne inicijative za razumevanje implikacija virtuelnog rada profesionalnog osoblja, u cilju podrške zaposlenima da poboljšaju saradnju timova i razmotre nove načine rada na daljinu. Uprkos virtuelnom radnom okruženju, obuke zaposlenih Deloitte-a Srbija uspešno su obavljene putem virtuelnih programa. Koristimo to iskustvo za podsticanje kontinuiranog usavršavanja.

Transformacija obavljanja revizije u sve dinamičnijem radnom okruženju navela je Deloitte Srbija da odgovori na sve potrebe i zahteve u oblasti talenata, koji se sve brže menjaju. I dok organizuje povratak na radna mesta u više zemalja, Deloitte preispituje svoje metode rada iz prethodnog perioda i razmatra hibridni model rada.

Koračajući u budućnost, Deloitte Srbija će nastaviti da usmerava svoje napore na to da klijentima omogući konzistentno iskustvo revizije prihvatajući stalne promene očekivanja klijenata i svojih zaposlenih.

Multidisciplinarni model („MDM“)

MDM pruža važan doprinos visokom kvalitetu revizije. Revizori sve više koriste rad stručnjaka i specijalista iz različitih oblasti kao pomoć u oceni računovodstvenih procena i merenja fer vrednosti. To je sada važnije nego ikada jer su kompanije u obavezi da u svojim finansijskim izveštajima prikažu neizvesnosti izazvane pandemijom COVID-19. Finansijski izveštaji će verovatno biti sve složeniji zbog novih zahteva u vezi sa razmatranjima ESG pitanja, kao novom značajnom oblasti od interesa. Zatim, sve više preovlađuje korišćenje tzv. velikih podataka što je u skladu sa napredovanjem digitalizacije i u drugim oblastima, pa će potreba za analitičarima podataka i IT stručnjacima beležiti rast. Koristi od primene MDM su:

- Mogućnost ostvarivanja uvida sa više stanovišta, što revizorima omogućuje bolje razumevanje poslovnih rizika od značaja za obavljanje revizije.
- Neposredan pristup revizorske prakse specijalizovanim resursima i stručnim znanjima iz drugih oblasti poslovanja. Time se unapređuje se kvalitet revizije jer revizori mogu da koriste znanja i iskustvo profesionalnih savetnika iz oblasti koje nisu revizija i usluge uveravanja.
- Raznolika organizacija privlači i zadržava vrhunske talente.
- Dostupnost intelektualnog kapitala unutar mreže podstiče inovacije u procesu revizije, u tehnologijama u primeni, i sl.
- Različiti delovi našeg poslovanja ostvaruju različite stope rasta tokom različitih perioda na različitim tržištima. MDM Deloitte-a Srbija pruža zaštitu od nestabilnosti tržišta koja nam je važna za dugoročnu održivost mreže i omogućava značajna ulaganja u kvalitet revizije i inovacije, čak i u vremenima finansijskih pritisaka na posao i struku revizije.

Odgovor Deloitte-a Srbija na COVID-19 pokazuje elastičnost i otpornost davanjem prioriteta kvalitetu revizije i javnom interesu, što dalje sa svoje strane naglašavaju značajne koristi od MDM. Svaka poslovna aktivnost Deloitte-a Srbija koja nije revizija ima i ostvaruje zajednički interes u podršci inicijativama za unapređenje kvaliteta revizije i strategiji Deloitte-a Srbija usmerenoj na isporuku visoko kvalitetnih i globalno konzistentnih usluga klijentima.

Profesionalno usavršavanje i upravljanje učinkom zaposlenih

Kultura u Deloitte-u Srbija i osmišljavanje naših programa za edukaciju smeštaju naše ljude na vrh. Profesionalno osoblje Deloitte-a Srbija poseduje tehnička znanja i visok nivo etike, integriteta, profesionalnog skepticizma i objektivnosti, i kontinuirano unapređuje svoje veštine i iskustvo.

U Deloitte-u Srbija posvećeni smo jedinstvenom negovanju talenata, razvoju i usavršavanju naših zaposlenih i unapređenju njihove karijere stvaranjem okruženja koje im omogućuje stalno učenje - poboljšavamo edukaciju iz oblasti revizije, sticanja veština i nudimo im fleksibilne mogućnosti za razvoj karijere koje privlače buduće revizore.

Profesionalno osoblje Deloitte-a Srbija donosi sa sobom različito obrazovanje, znanja i veštine koji unapređuju sposobnosti naše organizacije da pruža usluge revizije najvišeg kvaliteta.

Uz to, radna disciplina, efikasno upravljanje poslovanjem i razvoj jedinstvenog pristupa reviziji, poznatog kao Deloitte-ov način, u osnovi su Deloitte-ovog nastojanja da naše revizije budu konzistentne.

Deloitte Srbija vodi održivu firmu za poslove revizije i usluga uveravanja koja prepoznaje trud i nagrađuje svoje ljude i kontinuirano ulaže u njihovu budućnost.

Inicijative u vezi sa edukacijom i profesionalnim razvojem

Transformisani pristup Deloitte-a Srbija pružanju usluga revizije izmenio je revizorsko iskustvo profesionalnog osoblja. Revizorski timovi su osnaženi korišćenjem naprednih alata i tehnologija i opsežnijom primenom analitike podataka u okviru usmeravanih poslovnih tokova, za izvršavanje ciklusa revizije od početka do kraja. Za profesionalno osoblje Deloitte-a Srbija to znači fokusiranje na način na koji se angažovanje planira, izvršava i rukovodi dosledno širom sveta, korišćenjem naprednih tehnika i sposobnosti. Takođe nudi mogućnosti za poboljšanje njihovih tehničkih i profesionalnih veština i kompetencija. Na primer, sledeće veštine postaju važnije - poboljšana analitika podataka, upravljanje projektima, kritičko razmišljanje, komunikacija, poboljšano profesionalno rasuđivanje i primena principa računovodstva i revizije za efikasniji rad i pružanje kvalitetnijih angažmana.

Ne samo time što Deloitte Srbija ostvaruje vrednost u više oblasti, već i putem unapređenja sposobnosti i veština, izgrađujemo veći stepen samopouzdanja i postajemo sve bolji procenitelji rizika.

Deloitte Srbija uložio je značajna sredstva u razvoj strategija za upravljanje talentima i profesionalno usavršavanje i transformisao naš tehnički program edukacije u oblasti revizije i razvio novi set stručnih znanja i veština prema hijerarhijskim nivoima zaposlenih:

- U središtu Deloitte Srbija ima jedinstven, obavezan program tehničke obuke u oblasti revizije za revizore, osmišljen prema hijerarhijskim nivoima zaposlenih, koji predstavlja dinamičnu kombinaciju kurseva koje vode instruktori uživo, digitalnih sve vreme dostupnih kurseva i aktivnosti obučavanja u toku rada.
- Celokupno profesionalno osoblje koje radi na pružanju usluga klijentima ima obavezu da pohađa najmanje 40 sati kontinuirane edukacije svake godine i najmanje 120 sati svake tri godine kroz strukturisane, zvanične programe obuke, kao što su interni ili eksterni kursevi, seminari ili elektronsko učenje, koji pokrivaju sve oblasti modela kompetencija (tj. opšte kompetencije, tehničke kompetencije specifične za svaku poslovnu funkciju i kompetencije u oblasti specijalizacije zaposlenih).

- Celokupno profesionalno osoblje koji radi na pružanju usluga klijentima ima jasno definisana očekivanja u pogledu svojih uloga, a naši Standardi za talente ističu sposobnosti koje se zahtevaju od praktičara na svakom nivou.

Deloitte Srbija ima i specifične mogućnosti za edukaciju specijalista iz drugih oblasti koji rade na revizijskim angažmanima, čime se podupire njihovo znanje i razumevanje procesa revizije. Unapređeno upravljanje projektima, što je ključna sposobnost u izvršavanju revizijskih angažovanja, uvršćeno je u godišnje programe stručnog usavršavanja. Cilj programa profesionalnog usavršavanja Deloitte-a Srbija jeste da pomogne partnerima i ostalom profesionalnom osoblju da održe i poboljšaju svoje stručne kompetencije i obezbede konzistentnost sprovođenja revizije. Kao dopunu usavršavanju na radnom mestu, Deloitte Srbija nudi formalne programe kontinuiranog stručnog usavršavanja u relevantnim tematskim oblastima koji su u skladu sa Programom edukacije u oblasti revizije i usluga uveravanja Deloitte-a Srbija.

Prvih par godina, najveći deo edukacije zaposlenih sastoji se od obaveznih kurseva na tehničke teme, uključujući tu metodologiju i postupke revizije, ali se kasnije uvećava broj opcionih kurseva i obuka s obzirom na to da potrebe pojedinaca postaju sve raznovrsnije. Pojedinačni program edukacije zahteva se za zaposlene od momenta kada imaju oko četiri godine radnog iskustva.

Status internih i eksternih kurseva koje zaposleni revizor završi moguće je pratiti kroz automatizovani sistem monitoringa. Kontinuirana edukacija je činilac koji se uzima u razmatranje prilikom godišnjeg ocenjivanja zaposlenih revizora i procene njihovih mogućnosti razvoja.

Svi ovlašćeni revizori u Deloitte-u Srbija kontinuirano održavaju i unapređuju svoje kvalifikacije kroz kombinaciju internih kurseva i edukativnih seminara koje organizuje Komora ovlašćenih revizora.

Deloitte-ov univerzitet

Deloitte aktivno podstiče kolektivno znanje i veštine svog profesionalnog osoblja putem stalnih ulaganja u Deloitte-ove univerzitete („DU“). To su najsavremeniji centri za učenje i usavršavanje u čijem je središtu kultura Deloitte-a a počivaju na načelima povezanosti i liderstva u veoma inkluzivnoj sredini za učenje.

Deloitte.
University

Zarada ključnih revizorskih partnera

Od celokupnog profesionalnog osoblja očekuje se izvršenje revizija visokog kvaliteta i to je zahtev ugrađen u svaki deo mreže Deloitte. Kvalitet revizije deo je standarda za merenje postignutih rezultata na svakom nivou, na osnovu čega se meri ukupno postignuće profesionalnog osoblja.

Partneri Deloitte -a Srbija ocenjuju se jednom godišnje. U zavisnosti od rezultata ocenjivanja, naknade partnerima se koriguju, tj. uvećavaju ili umanjuju. Konkretno, ocenjivanje partnera uzima u obzir sledeće faktore: kvalitet, stručnost, integritet, profesionalizam, preduzetnički duh, nezavisnost i poštovanje zakonskih propisa, standarda i internih akata.

Najvažniji prioritet Deloitte-a Srbija – fokus na kvalitet revizije

Nastojanje Deloitte-a Srbija na kvalitetu revizije od ključnog je značaja za sve što radimo, od utemeljenja kulture kvaliteta i izvrsnosti u čitavoj mreži do poslovnih i finansijskih prioriteta i procesa, alata i tehnologija koje primenjujemo u obavljanju revizije. Naš trud da kvalitet revizije ne zaostaje za novonastalim ekonomskim, poslovnim i regulatornim uslovima, kao i tehnološkim napretkom, od ključnog je značaja za rastuću ulogu Deloitte-a Srbija u zaštiti javnog interesa i podršku efikasnom funkcionisanju ekosistema finansijskog izveštavanja. Brend Deloitte Srbija definišu visok kvalitet revizije i nepokolebljiva posvećenost stalnom usavršavanju.

Posvećenost i stav višeg rukovodstva

Kultura kvaliteta i izvrsnosti Deloitte-a Srbija počinje snažnim stavom sa vrha, počevši od višeg rukovodstva do rukovodilaca u svim našim kancelarijama i revizorskih angažmana. Usmerenost Deloitte-a Srbija na kvalitet revizije manifestuje se i kroz direktno uključivanje rukovodilaca na nivou angažovanja i kroz dosledne poruke koje naglašavaju važnost kvaliteta revizije. Neumorno insistiranje Deloitte-a Srbija na kvalitetu ne određuje samo ono što radimo, već i to ko smo.

Nezavisnost, objektivnost i profesionalni skepticizam

Obavljanje visokokvalitetnih revizija zahteva nezavisnost, objektivnost i profesionalni skepticizam. To znači kontinuiranu i konkretnu usmerenost na ključnu ulogu Deloitte-a Srbija u zaštiti javnog interesa, uključujući stvaranje kulture kvaliteta gde je učiniti pravu stvar od vrhunskog značaja. Kao ocenjivač, Deloitte Srbija dosledno naglašava važnu ulogu obaveznog održavanja mentaliteta profesionalnog skepticizma tokom čitavog našeg posla. Ovakav pristup reviziji ogleda se u mnogim aspektima politika, metoda, procedura, i edukacija Deloitte-a Srbija, a pojačan je kontrolom kvaliteta i merama odgovornosti.

Pristup reviziji

Pristup Deloitte-a Srbija visokokvalitetnoj reviziji podrazumeva metodologiju revizije, zajedničku svima u mreži Deloitte, dopunjenu alatima za reviziju koje naši profesionalci koriste za planiranje, obavljanje, nadgledanje, pregled, dokumentovanje, zaključivanje i saopštavanje rezultata svake revizije. Deloitte-ov pristup reviziji potkrepljen je standardima struke.

Ova metodologija revizije je dinamična—neprekidno se razvija kako bi održala korak sa promenljivim zahtevima investitora, kompanija i drugih zainteresovanih strana. Ona prepoznaje da su napredak u dostupnosti i upravljanju velikim skupovima podataka i u statističkoj nauci od značaja za dalje poboljšanja kvaliteta Deloitte-ovih revizija.

Metodologija revizije Deloitte-a Srbija zasnovana je na riziku, fokusirana na stanja na računima u finansijskim izveštajima, obelodanjivanja i tvrdnje u njihovoj osnovi koje opravdano mogu sadržati materijalno značajne greške.

Procesi podrške profesionalnom osoblju Deloitte-a Srbija u obavljanju visokokvalitetnih revizija

Resursi koje koristi profesionalno osoblje Deloitte-a Srbija u obavljanju revizije obuhvataju alate koji su intelektualna svojina Deloitte-a, uputstva, ostale materijale i praktična

pomagala koji se koriste u sprovođenju revizije, a koji su dostupni našim zaposlenima u Deloitte-ovoj tehničkoj biblioteci, obimnoj onlajn biblioteci. Deloitte Srbija redovno izdaje uputstva iz oblasti računovodstva i revizije našem profesionalnom osoblju i obaveštava o novinama koje mogu uticati na kvalitet revizije.

Konsultacije

Razmatranja kvaliteta i upravljanja rizicima su sastavni deo revizorskog posla Deloitte-a Srbija. Zato Deloitte Srbija smatra konsultacije suštinskim procesom saradnje – procesom koji pomaže da se utvrde i formulišu najprikladniji odgovori na složena pitanja. Deloitte-ove politike o konsultacijama zahtevaju dokumentovanje, razumevanje i primenu zaključaka. Pored formalnih konsultacija, kad god su im potrebne dodatne informacije ili gledišta, partneri i timovi na angažovanjima podstiču se da potraže pomoć od Tima za kvalitet revizije ili drugih u organizaciji koji poseduju specijalistička znanja.

Sistem kontrole kvaliteta

Deloitte Srbija smatra da je efikasan sistem kontrole kvaliteta od ključne važnosti za dosledno sprovođenje visokokvalitetnih revizijskih angažovanja. Stoga mi nastavljamo sa značajnim ulaganjima u zaposlene, procese, i tehnologije na kojima se zasnivaju procesi kontrole kvaliteta u Deloitte-u Srbija.

Regulatori i tela za definisanje standarda u Republici Srbiji a i u svetu takođe su fokusirani na dalja unapređenja sistema kontrole kvaliteta u poslovnim preduzećima. U decembru 2020. godine, IAASB je izdao novi, revidirani paket standarda za upravljanje kvalitetom, uključujući Međunarodni standard upravljanja kvalitetom („ISQM“) 1, koji stupa na snagu 15. decembra 2022. godine, a u čijem je središtu upravljanje kvalitetom na nivou preduzeća.

Aktivnosti Deloitte-a Srbija na implementaciji ISQM 1 su u velikoj meri već u toku, kroz rad sa rukovodiocima u Deloitte-u Srbija, kao i šire u mreži, na daljoj razradi našeg proaktivnog pristupa upravljanju kvalitetom angažovanja koja obavljam —identifikovanjem i rešavanjem rizika po kvalitet revizije i podsticanjem kontinuiranog poboljšanja procesa kontrole kvaliteta.

U skladu sa kulturom stalnog usavršavanja i inovacija Deloitte-a Srbija, ove aktivnosti na postavljanju standarda pružaju nam priliku da testiramo sami sebe — ispitivanjem onih oblasti u kojima možemo dodatno da podržimo i transformišemo sistem kontrole kvaliteta. Kvalitet revizije je uvek ispred svega i u samom središtu svega što radimo, a robusni procesi praćenja i merenja kvaliteta igraju nezaobilaznu ulogu u našim sposobnostima stalnog unapređivanja.

Eksterna i interna kontrola kvaliteta revizije

Praćenje i merenje kvaliteta revizije

Stalna usmerenost na kvalitet revizije od vrhunskog je značaja za brend Deloitte. Od suštinske je važnosti da revizija Deloitte-a Srbija bude izvršena na konzistentan i visokokvalitetan način, u kojem god delu sveta da se obavlja.

Ciljevi Deloitte-ovog Programa globalnog praćenja i merenja kvaliteta revizije („AQMM“) su:

- izmena načina praćenja i merenja kvaliteta revizije i rešavanja nedostataka procesa revizije; i
- proširenje i unapređenje internog sistema kontrole kvaliteta koji primenjuju sva društva članovi Deloitte mreže.

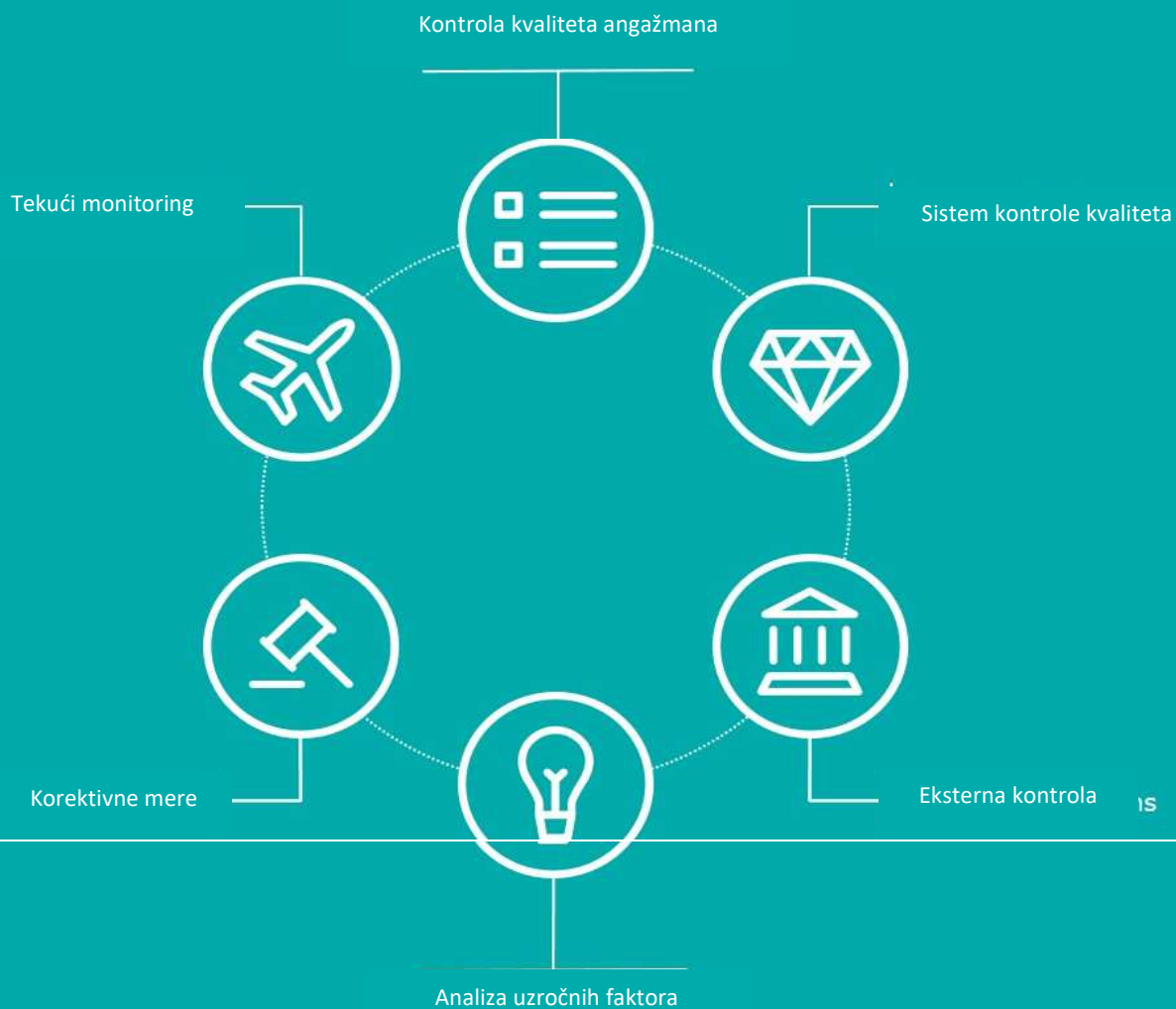
Program globalnog praćenja i merenja kvaliteta revizije usmeren je na podsticanje:

- kontinuiranog, doslednog i sveobuhvatnog praćenja završenih i angažovanja koja su u toku;
- fundamentalnog razumevanja nedostataka i blagovremene dosledne primene korektivnih mera od strane svih društava članova; i
- većeg stepena transparentnosti i doslednosti u izveštavanju o ključnim merilima kvaliteta revizije.

Deloitte Srbija primenjuje politike i procedure u cilju unapređenja poslovne kulture zasnovane na stavu da je kvalitet najviši prioritet. Društvo Deloitte Srbija je fokusirano na profesionalnu izvrsnost kao osnov za postizanje trajnog vrhunskog kvaliteta usluge revizije.

Praćenje i merenje kvaliteta revizije

Praćenje kvaliteta u toku angažovanja

Kontinuirano praćenje kvaliteta revizije Deloitte-a Srbija omogućuje brži odgovor na probleme revizije tokom samog angažovanja, jer pruža mogućnosti za identifikaciju, blagovremena rešenja i primenu korektivnih mera u realnom vremenu, što se sve postiže na sledeći način:

- Upotrebom i praćenjem rada niza osnovnih dijagnostika, što omogućava partnerima i timovima koji rade na angažovanju, kao i rukovodiocima odgovornim za kvalitet u Deloitte-u Srbija, da kontinuirano prate kvalitet revizije i bez odlaganja preduzimaju potrebne korake ukoliko je potrebno;
- Upotrebom programa za konkretne tematske "zdravstvene provere" koje pomažu Deloitte-u Srbija i njegovim rukovodiocima odgovornim za kvalitet da procene napredovanje angažovanja i identifikuju potencijalne problematične oblasti u revizijskim angažovanjima u toku njihovog odvijanja;
- Ocenjuju se ukupni rezultati koji se prate tokom odvijanja revizije kako bi se utvrdilo da li su potrebne dodatna komunikacija i podrška revizorskom timu u pogledu primene metodologije ili njenih izmena.

Kontrola kvaliteta angažovanja

Ključni elementi kontrole kvaliteta angažovanja (interne kontrole kvaliteta poslovanja) su:

- Odabir angažovanja na osnovu rizika i razmatranje svih važnijih privrednih sektora kojima Deloitte Srbija pruža usluge;
- Obavezna diskusija koja treba da omogući doslednost nalaza i ocena angažovanja koja su predmet kontrole;
- Eksterni partneri i njihovi zamenici koji nadgledaju postupak kontrole kvaliteta poslovanja kako bi se osigurala doslednost na globalnom nivou;
- Identifikacija odgovarajućih resursa (u okviru Deloitte-a Srbija ili drugih teritorija na kojima je organizovano poslovanje Deloitte-a) uz posedovanje odgovarajućeg iskustva i poznavanje industrije, uključujući i formiranje centralnih timova za kontrolu kvaliteta poslovanja.

Sistem kontrole kvaliteta („SKK“)

Sistem kontrole kvaliteta obuhvata brojne elemente kao što je dokumentovanje ključnih oblasti procesa i kontrola SKK i postupke testiranja operativne efektivnosti SKK, što podrazumeva izvršavanje sveobuhvatnog programa SKK. Deloitte Srbija se priprema za budućnost fokusirajući se na pripreme aktivnosti praćenja u vezi sa primenom ISQM1.

Ove pripreme dalje unapređuju procese kontrole kvaliteta i pristup praćenju i stalnom kontinuiranom jačanju naše kulture stalnog usavršavanja.

U upotrebi sa drugim alatima za merenje, indikatori kvaliteta revizije *Audit Quality Indicators* (AQIs) dodatno pomažu Deloitte-u Srbija u izradi i praćenju primene akcionih planova u vezi sa kvalitetom revizije i izveštavanju o napretku na putu održavanja i podizanja kvaliteta revizije. Navedeni pokazatelji su sastavni deo kontinuiranih aktivnosti praćenja i merenja kvaliteta revizije (AQMM).

Takođe, pravilan vremenski raspored i sled aktivnosti revizije, uključujući blagovremene preglede obavljenog posla i rešavanje identifikovanih spornih pitanja su u tesnoj vezi sa visokim kvalitetom revizije. Ključne tačke kvaliteta revizije *Audit Quality Milestones* imaju za cilj da obezbede doslednost angažovanih timova u upravljanju projektima revizije, vremenskom planiranju završetka posla i neophodnoj fokusiranosti na odabir članova tima za angažovanje, i u smislu dovoljnog broja i u smislu znanja, iskustva i veština angažovanih ljudskih resursa.

Analiza kauzalnosti i korekcije

Kontinuirano unapređivanje je od suštinske važnosti za kulturu kvaliteta i izvrsnosti Deloitte-a Srbija. Razumevanje zašto dolazi do nedostataka tokom revizije je od presudnog značaja za osmišljavanje delotvornih aktivnosti za korekciju nalaza. Ove mere se preduzimaju kada se identifikuju nedostaci tokom samog izvršavanja angažovanja. Korektivne mere na nivou angažovanja od vitalnog su značaja za kontinuirano unapređenje kvaliteta revizije i izbegavanje sličnih nalaza u budućnosti. Deloitte Srbija zato priprema Plan kvaliteta revizije koji predviđa efikasnu primenu i praćenje ključnih prioriteta kvaliteta revizije.

Eksterne kontrole poslovanja

Pored toga što Deloitte Srbija prati kvalitet revizije, naše poslovanje bilo je predmet eksterne kontrole poslovanja od strane Komisije za hartije od vrednosti. Poslednja kontrola kvaliteta poslovanja u skladu sa članom 75 Zakona o reviziji („Sl. glasnik RS“, br. 73/2019) izvršena je u periodu od 20.09. 2021. do 1.10.2021. godine. Nisu uočeni nikakvi nedostaci.

Izjava o efikasnosti funkcionisanja internog sistema kontrole kvaliteta

Deloitte Srbija potvrđuje da smo se uverili da su naše interne kontrole i sistemi kontrole kvaliteta kompleksni, da efektivno funkcionišu, i omogućuju nam da pravovremeno prepoznamo eventualne oblasti za dalja poboljšanja. Neprestano težimo unapređenju svih aspekata poslovanja i koristimo nalaze kontrole kvaliteta poslovanja, drugih internih kontrola i pregleda i eksternih kontrola poslovanja izvršenih od strane regulatora da poboljšamo i unapredimo naš sistem kontrole kvaliteta.

Nezavisnost, etika, i dodatna obelodanjivanja

Deloitte Srbija: Nezavisnost

uspostavlja **politike i procedure nezavisnosti** na osnovu Etičkog kodeksa za profesionalne računovođe izdatog od strane Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (*“IFAC Code of Ethics for Professional Accountants”*) i predmet je sveobuhvatnih pregleda kontrola kvaliteta nezavisnosti svake tri godine, kao i godišnjih pregleda manjeg obima koje obavljaju društva članovi mreže između navedenih trogodišnjih kontrola i detaljnih pregleda po potrebi;

obavlja **kontinuirano praćenje** aktivnosti koje omogućuje stalno unapređivanje globalnih politika, kontrole kvaliteta, alata i aktivnosti koje su podrška poslovanju;

koristi **sisteme** kako bi se profesionalno osoblje upoznao sa društvom koje je predmet revizije, i, sa druge strane, obezbedila usklađenost sa zahtevima o ličnoj i profesionalnoj nezavisnosti, uključujući finansijske interese i delokrug odobravanja usluga;

podstiče **svest o nezavisnosti** u čitavoj mreži Deloitte aktivnim učešćem u liderskim radnim grupama na temu nezavisnosti u poslovanju, putem periodične korespondencije, obaveštenja i podsetnika, i kroz izradu uputstava i smernica, materijala za edukaciju i priručnika.

Nezavisnost Deloitte-a Srbija

Deloitte Srbija primenjuje politike i procedure osmišljene na način da pruže razumno uverenje da je Društvo usklađeno sa i da primenjuje važeće standarde o nezavisnosti. Ove politike i procedure utemeljene su na Deloitte-ovoj politici nezavisnosti ali su po potrebi proširene kako bi odražavale lokalne standarde ili politike ukoliko su one restriktivnije od Deloitte-ovih politika. Rukovodstvo Deloitte-a Srbija naglašava značaj usklađenosti sa politikama i procedurama nezavisnosti i povezanim standardima kontrole kvaliteta, kreiranjem odgovarajuće atmosfere i kulture i ugradnjom nezavisnosti i njene važnosti u profesionalne vrednosti i kulturu Deloitte-a Srbija.

Usvojene su strategije i procedure za saopštavanje značaja nezavisnosti partnerima, ostalom profesionalnom osoblju i administrativnom osoblju, kojima se naglašava odgovornost svakog pojedinca za razumevanje i ispunjavanje zahteva u vezi sa nezavisnosti.

Ključni elementi sistema kontrole kvaliteta primenjeni od strane Deloitte -a Srbija u skladu sa politikama obuhvataju:

- Prihvatanje i praćenje angažovanja;
- Praćenje dužine saradnje partnera i profesionalnog osoblja sa klijentima;
- Analize i praćenje poslovnih odnosa;

- Upotrebu alata za usklađenost poslovnih procesa sa zahtevima o nezavisnosti, uključujući Deloitte-ov sistem pretrage pravnih lica i usklađenosti („DESC“), aplikaciju za praćenje zahteva za usluge („SRM“), i Globalni sistem za monitoring nezavisnosti („GIMS“);
- Program inspekcije i testiranja, godišnje i namenske potvrde o nezavisnosti za praćenje usklađenosti pojedinaca sa zahtevima nezavisnosti;
- Konsultacije koje uključuju identifikaciju pojedinaca za kontakt u vezi sa pitanjima nezavisnosti;
- Procedure za identifikaciju i analizu neispunjavanja zahteva o nezavisnosti i primenu odgovarajućih disciplinskih mera i postupaka; i
- Obuke i komunikaciju u vezi sa nezavisnošću.

Interna kontrola usklađenosti sa politikama i zahtevima o nezavisnosti, sprovedena je tokom godine, o čemu je izdat izveštaj dana 15. decembra 2021. godine.

DESC

Sistem pretrage pravnih lica i usklađenosti

Sveobuhvatna baza podataka za pretraživanje, koja sadrži informacije o konkretnim pravnim licima od značaja za utvrđivanje ličnih i profesionalnih ograničenja nezavisnosti

SRM

Aplikacija za praćenje zahteva za usluge

Aplikacija integrisana sa sistemom DESC koja omogućuje standardni tok poslovnih procesa pri podnošenju i preliminarnom odobranju zahteva za pružanje usluga klijentima

GIMS

Globalni sistem za monitoring nezavisnosti

Aplikacija koja sadrži podatke o finansijskim odnosima prema relevantnim pokazateljima usklađenosti sa zahtevima o nezavisnosti revizora

Zahtevi za partnere i profesionalno osoblje u vezi sa dužinom saradnje sa klijentima

Deloitte Srbija ima usvojene politike i procedure koje zahtevaju rotaciju ključnih revizorskih partnera i profesionalnog osoblja – članova revizorskog tima. Licencirani ovlašćeni revizor, potpisnik revizorskog izveštaja odgovoran za obavljanje statutarne revizije kod obveznika revizije ne može obavljati tu ulogu duže od šest uzastopnih godina u svojstvu ključnog revizorskog partnera. Ključni revizorski partner može ponovo da obavlja reviziju kod istog obveznika revizije tek nakon isteka perioda od tri godine od datuma potpisivanja poslednjeg revizorskog izveštaja za tog obveznika. Tokom tzv. perioda “hlađenja” od tri godine, ključni revizorski partner revizije ne može učestvovati u reviziji tog klijenta revizije, kontroli kvaliteta revizorskog angažovanja, ne može davati konsultacije timu revizora kao ni klijentu revizije u vezi sa tehničkim ili pitanjima specifičnim za delatnost klijenta revizije, transakcijama ili događajima niti na bilo koji drugi način neposredno uticati na ishod statutarne revizije.

Dok je prvenstvena odgovornost ključnih revizorskih partnera da obezbede poštovanje zahteva o rotaciji, Deloitte Srbija primenjuje proces praćenja koji, između ostalog, podrazumeva analizu klijentovih portfolija i praćenje pojedinaca koji se u različitim ulogama dodeljuju angažovanjima statutarne revizije uz razmatranje njihovih kompetencija, sposobnosti, obima radnih zadataka i dostupnosti revizorima angažovanim u statutarne revizijama kako bi im se omogućilo da na odgovarajući način ispunjavaju svoje odgovornosti kao ključni revizorski partneri.

Etika

Od svih zaposlenih u Deloitte-u Srbija očekuje se ponašanje u skladu sa visokim etičkim standardima i integritetom, kako je definisano u Kodeksu ponašanja Deloitte-a Srbija, koji propisuje poštovanje i posvećenost etičkim standardima i istovremeno opisuje i objašnjava odgovornosti svakog pojedinca prema klijentima, saradnicima i društvu u celini.

Pored Kodeksa ponašanja, drugi ključni elementi etičkog programa Deloitte-a Srbija obuhvataju program edukacija i komunikacija i uspostavljene kanale izveštavanja koje podupiru definisani protokoli za upravljanje incidentima. U cilju kontinuiranog unapređenja obavljaju se redovne analize programa i prikupljaju povratne informacije od osoblja Deloitte-a Srbija putem godišnje ankete o etičkim pitanjima.

Deloitte Srbija ima uspostavljene politike i procedure koje se oslanjaju na globalne politike a osmišljene su tako da pruže razumno uveravanje da profesionalno osoblje ispunjava relevantne etičke zahteve.

Etički zahtevi za usluge revizije i srodne usluge uveravanja koje pruža Deloitte Srbija u skladu su sa zahtevima Zakona o reviziji Republike Srbije i drugih propisa koji regulišu revizorsku struku. Deloitte Srbija pridržava se i svojih politika i procedura koje su usklađene sa zahtevima i smernicama definisanim u Etičkom kodeksu za profesionalne računovođe izdatom od strane Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe („IFAC“). U situacijama kada su profesionalni zahtevi Republike Srbije restriktivniji od politika i procedura Deloitte-a Srbija, Deloitte Srbija pridržava se važećih republičkih zahteva.

Deloitte Srbija reaffirmiše svoju posvećenost etici i integritetu kroz upotrebu komunikacionih alata, programa edukacije, procesa usklađivanja sa propisima i standardima, i sistema merenja. Takođe, Deloitte Srbija zahteva od svih svojih partnera, ostalog profesionalnog osoblja i svih zaposlenih da jednom godišnje potvrde sa su pročitali i razumeli Kodeks ponašanja Deloitte-a Srbija, kao i da razumeju da su odgovorni za potpuno poštovanje Kodeksa.

Deloitte-ova etika

Deloitte je posvećen poslovanju čije su odlike poštenje, prepoznatljiv kvalitet i visoki standardi profesionalnog ponašanja.

Deloitte-ova Načela poslovnog ponašanja definišu Deloitte-ova etička nastojanja i očekivanja i obezbeđuju snažno utemeljenje u etičkim principima. Osnove etičkog programa mreže sastoje se od sledećih elemenata:

Oblikovanje budućnosti revizorske struke

Deloitte Srbija se proaktivno angažuje sa nizom drugih aktera – uključujući kreatore politika, regulatore, investitore, direktore kompanija, predsedavajuće odbora za reviziju i drugih tela – da pomogne daljem razvoju revizije i režima korporativnog upravljanja i izveštavanja u cilju ispunjavanja društvenih potreba i promovisanja pouzdanosti i poverenja u tržišta kapitala. Svi ovi akteri igraju važnu ulogu u podršci pružanju relevantnih informacija od javnog interesa. Nastojanje da se u reviziju uvedu inovacije odražava posvećenost Deloitte-a Srbija unapređenju revizije današnjice kao i uspostavljanju dugoročne vizije budućnosti revizije.

Prilozi

Prilog A | Društva za reviziju iz država članica EU/EEP

Obelodanjivanje u skladu sa Članom 13.2 (b)(ii)-(iv) EU Uredbe o reviziji

Država članica EU/EEP (Član 13.2 (b)(iii) EU Uredbe o reviziji: države u kojima svako društvo za reviziju koje je član mreže ispunjava uslove za obavljanje statutarne revizije ili ima registrovano sedište, centralnu upravu ili preovlađujuće mesto poslovanja).

Naziv društva za reviziju koje obavlja statutarne revizije u svakoj Državi članici (Član 13.2 (b)(ii) EU Uredbe o reviziji: naziv svakog društva za reviziju koje je član mreže).

Država članica EU/EEP	Naziv društva za reviziju koje obavlja statutarne revizije u državi članici
Austrija	Deloitte Audit Wirtschaftsprüfungs GmbH
	Deloitte Burgenland Wirtschaftsprüfungs GmbH
	Deloitte Niederösterreich Wirtschaftsprüfungs GmbH
	Deloitte Oberösterreich Wirtschaftsprüfungs GmbH
	Deloitte Salzburg Wirtschaftsprüfungs GmbH
	Deloitte Tirol Wirtschaftsprüfungs GmbH
	Deloitte Wirtschaftsprüfung Styria GmbH
Belgija	Deloitte Bedrijfsrevisoren / Réviseurs d'Entreprises BV / SRL
Bugarska	Deloitte Audit OOD
Hrvatska	Deloitte d.o.o. za usluge revizije
Kipar	Deloitte Limited
Republika Češka	Deloitte Audit s.r.o.
Danska	Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Estonija	AS Deloitte Audit Eesti
Finska	Deloitte Oy
Francuska	Deloitte & Associés
	Deloitte Marque & Gendrot
	Audalian Commissaire
	BEAS
	Cisane
	Constantin Associés
	DB Consultant
	ECA Audit
	Jacques Serra et Associés
	Laurens Michel Audit
	Opus 3.14 Audit et Conseil
	Pierre-Henri Scacchi et Associés
	Revi Conseil

Država članica EU/EEP	Naziv društva za reviziju koje obavlja statutarne revizije u državi članici
Nemačka	Deloitte GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	Deutsche Baurevision GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	SüdTreu Süddeutsche Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Grčka	Deloitte Certified Public Accountants S.A.
Mađarska	Deloitte Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
Island	Deloitte ehf.
Irska	Deloitte Ireland LLP
Italija	Deloitte & Touche S.p.A.
Letonija	Deloitte Audits Latvia SIA
Lihtenštajn	Deloitte (Liechtenstein) AG
Litvanija	Deloitte Lietuva, UAB
Luksemburg	Deloitte Audit
Malta	Deloitte Audit Limited
Holandija	Deloitte Accountants B.V.
Norveška	Deloitte AS
Poljska	Deloitte Audyт spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa
	Deloitte Audyт spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Portugal	Deloitte & Associados, SROC S.A.
Rumunija	Deloitte Audit SRL
Slovačka	Deloitte Audit s.r.o.
Slovenija	Deloitte Revizija d.o.o.
Španija	Deloitte, S.L.
Švedska	Deloitte AB
Ujedinjeno Kraljevstvo ²	Deloitte LLP
	Deloitte Limited
	Deloitte N.I. Limited

Obelodanjivanje u skladu sa Članom 13.2 (b)(iv) EU Uredbe o reviziji

Ukupan prihod koji su ostvarila društva za reviziju koja su članovi mreže a koji je rezultat zakonske revizije godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja iznosi: 2,1 milijarde evra.³

² Od 31. januara 2020. godine, Ujedinjeno Kraljevstvo više nije država članica Evropske unije. Međutim, u skladu sa sporazumom između Ujedinjenog Kraljevstva i EU, Ujedinjeno Kraljevstvo ostalo je u sastavu carinske unije EU i jedinstvenog tržišta i nastavilo je da primenjuje zakone EU do isteka prelaznog perioda (tj. do 31. decembra 2020. godine). Obelodanjeni podatak o ukupnom prihodu od statutarne revizije finansijskih izveštaja uključuje i prihod firme za reviziju iz Ujedinjenog kraljevstva za period od 1. juna 2020. godine do 31. decembra 2020. godine.

³ Navedeni iznos predstavlja procenu utvrđenu na osnovu uloženog napora da se prikupe ovi podaci. Određena društva za reviziju članovi Deloitte-a registrovana za obavljanje statutarne revizija u Državama članicama EU/EEP pružaju i druge usluge revizije, uveravanja, i usluge koje nisu povezane sa revizijom. Iako se Deloitte trudio da prikupi podatke o prometu/prihodu od usluga statutarne revizije za svako društvo člana Deloitte -a u EU/EEP, u nekim slučajevima je u ovim prihodima ostao uključen i prihod od ostalih usluga. Prikazani iznosi odnose se na stanje na dan 31. maj 2021. godine, osim malog broja slučajeva gde društvo za reviziju – član Deloitte-a ima drugačiju poslovnu godinu ili nije završilo izveštavanje za navedeni period. U tim slučajevima, uzeti su podaci za relevantnu poslovnu tj. finansijsku godinu ili prethodnu poslovnu godinu. Ako se u Državi članici koristi valuta koja nije evro, iznos u evrima preračunat je primenom prosečnog deviznog kursa za period 1. juna 2019. godine do 31. maja 2020. godine.

Prilog B | Finansijske informacije

Društvo Deloitte Srbija je u 2021. godini ostvarilo ukupan prihod od **343.252.364** dinara, čija se struktura po vrstama pruženih usluga daje u sledećoj tabeli:

Prihodi	RSD
Zakonske revizije kod društava od javnog interesa i društava koja pripadaju grupi čije je matično društvo od javnog interesa	140.608.836
Zakonske revizije kod društava koja nisu društva od javnog interesa	135.025.437
Dodatne usluge iz člana 43. zakona kod subjekata revizije koji su bili predmet revizije koja je obavezna u skladu sa zakonom – dodatne usluge kod revizorskih klijenata obveznika zakonske revizije	9.302.614
Dodatne usluge iz člana 43. zakona kod ostalih subjekata revizije – dodatne usluge kod revizorskih klijenata koji nisu obveznici zakonske revizije	58.315.476
Ukupno	343.252.364

Prilog C | Društva od javnog interesa

Obelodanjivanje u skladu sa Članom 24 stav 3 tačka 6) Zakona o reviziji

Društva od javnog interesa kojima je Preduzeće za reviziju i konsalting Deloitte d.o.o. Beograd izvršilo zakonsku reviziju finansijskih izveštaja u toku poslovne godine 2021:

Naziv	Datum izveštavanja/završetak poslovne godine
Addiko Bank a.d., Beograd	31.12.2020.
AIK banka a.d. Beograd	31.12.2020.
Al Dahra Srbija doo	31.12.2020.
Asseco SEE d.o.o. Beograd	31.12.2020.
Belgrade Airport d.o.o. Beograd	31.12.2020.
Conceria Pasubio S.P.A - Ogranak Šabac	31.12.2020.
CRH Srbija d.o.o. Popovac	31.12.2020.
Don d.o.o. Beograd	31.12.2020.
FARMALOGIST doo Beograd	31.12.2020.
Grundfos Srbija d.o.o. Inđija	31.12.2020.
Grupa Univerexport Bačka a.d. Bačka Palanka	31.12.2020.
Halkbank a.d. Beograd	31.12.2020.
HEINEKEN SRBIJA doo Zaječar	31.12.2020.
HIP-Petrohemija a.d. Pančevo	31.12.2020.
ITX RS d.o.o. Beograd	31.01.2021.
LAFARGE Beočinska fabrika cementa d.o.o. Beočin	31.12.2020.
Leoni Wiring Systems Southeast d.o.o. Prokuplje	31.12.2020.
Linde Gas Srbija a.d. Bečej	31.12.2020.
M&V Investments a.d. Beograd	31.12.2020.
Magna Seating d.o.o. Odžaci	31.12.2020.
Milenijum osiguranje a.d.o., Beograd	31.12.2020.
Min Div Svrljig a.d. Svrljig	31.12.2020.
OTP Lizing d.o.o. Beograd	31.12.2020.
OTP Osiguranje a.d.o. Beograd	31.12.2020.

Naziv	Datum izveštavanja/završetak poslovne godine
Polet IGK a.d. Novi Bečej	31.12.2020.
Roaming Electronics d.o.o. Beograd	31.12.2020.
Roaming Networks d.o.o. Beograd	31.12.2020.
Streit Nova d.o.o. Stara Pazova	31.12.2020.
Technic Development d.o.o. Vranje	31.12.2020.
Tehnomanija d.o.o. Beograd	31.12.2020.
Tigar Tyres d.o.o. Pirot	31.12.2020.
Trelleborg Wheel Systems Serbia d.o.o. Ruma	31.12.2020.
Triglav Osiguranje a.d.o. Beograd	31.12.2020.
Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd	31.12.2020.
Unicredit Leasing Srbija	31.12.2020.
Univerexport Export-Import d.o.o. Novi Sad	31.12.2020.
Vojvođanska banka a.d. Novi Sad	31.12.2020.
Yazaki Srbija d.o.o. Šabac	31.03.2020.
Zitopek a.d. Niš	31.12.2020.

Deloitte.

Deloitte se odnosi na jedno ili više lica Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), njegovu globalnu mrežu društava članova i njihove povezane strane (zajedno: „Deloitte organizacija“). DTTL (takođe pod nazivom: „Deloitte Global“) i sva njegova društva članovi i povezana lica predstavljaju pravno zasebne i samostalne entitete, koji jedni prema drugima ne mogu biti obavezani niti odgovorni u odnosu na treća lica. DTTL i svako DTTL društvo član i povezani entitet odgovora samo za svoje postupke i propuste, i nije odgovoran za postupke drugih. Deloitte ne pruža usluge klijentima. Za više informacija, molimo vas posetite stranicu www.deloitte.com/about.

Deloitte je vodeća globalna organizacija koja pruža usluge revizije i usluge uveravanja, poslovnog, finansijskog, poreskog i pravnog konsaltinga, i konsaltinga u upravljanju rizicima. Deloitte pruža podršku najvećim kompanijama na svetu (četiri od pet kompanija sa liste *Fortune Global 500*[®]) putem globalno povezane mreže društava članova u više od 150 zemalja sveta. Da biste saznali više o tome na koji način približno 312,000 Deloitte-ovih stručnjaka doprinosi, ne samo uspehu klijenata, već i celokupne zajednice, posetite www.deloitte.com.

Ova poslovna komunikacija sadrži isključivo opšte informacije i u skladu s tim, nijedno društvo član globalne mreže Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“) ili neko od njegovih povezanih lica (zajedno „Deloitte organizacija“), ne pruža profesionalne savete ili usluge, putem ove publikacije. Pre donošenja bilo koje odluke ili preduzimanja bilo kakvih radnji koje mogu uticati na vaše finansije ili posao, treba da konsultujete kvalifikovanog stručnog savetnika.

Ne daju se izjave i garancije (izričite ili podrazumevane) u pogledu tačnosti ili potpunosti informacija u ovoj komunikaciji, i DTTL, njegova društva članovi, povezana lica, zaposleni ili agenti neće biti odgovorni za štetu koju eventualno pretrpi bilo koje lice direktno ili indirektno korišćenjem informacija iz ove publikacije. DTTL i njegova društva članovi predstavljaju pravno zasebne i samostalne entitete.